

Utbildningsplan

Nämnden för utbildningsvetenskap
Lärarytbildning

Specialpedagogprogrammet, 90 högskolepoäng
Special Education Programme, 90 credits

Nivå

Avancerad nivå

Inrättande av program

Inrättad av Universitetsstyrelsen 2009-03-26

Fastställande av utbildningsplan

Fastställd av Nämnden för utbildningsvetenskap 2009-09-15

Utbildningsplanen gäller från och med höstterminen 2012

Senast reviderad 2011-12-01

Förkunskaper

Grundläggande behörighet för studier på avancerad nivå.

Särskild behörighet:

- grundläroexamen, ämnesläroexamen, yrkesläroexamen, förskolläroexamen eller motsvarande äldre examen
- tre års yrkeslivserfarenhet på minst halvtid som lärare efter erhållen läroexamen
- Svenska B
- Engelska A

Programbeskrivning

Specialpedagogprogrammet leder till en yrkesexamen som specialpedagog och omfattar 90 högskolepoäng (hp). Syftet är att studenten utifrån sina pedagogiska erfarenheter ska utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt inför ett kvalificerat pedagogiskt arbete i enlighet med målen för specialpedagogexamen.

Programmet ska utifrån studentens grundutbildning och läraryrkets erfarenhetsbaserade kunskap inriktas mot specialpedagogisk kompetens att möta elever i behov av särskilt stöd på organisations-, grupp- och individnivå. Vissa kurser samläses med specialläroprogrammet.

Grundläggande i utbildningen är den integrativa relationen mellan teori och praktik. Studenternas erfarenhetsgrundande kunskap är viktig för att kunna tolka det innehåll som utbildningen behandlar och därmed vidareutveckla den specialpedagogiska kompetensen.

För att de studerande ska kunna utveckla sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagoger för barn och elever i behov av särskilt stöd

kommer utbildningens innehåll att belysas utifrån individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.

Mål

För att uppnå specialpedagogexamen gäller de allmänna målen i 1 kap. 9§ i Högskolelagen. Därutöver gäller de nationellt fastställda målen för specialpedagogexamen angivna nedan under denna rubrik (Högskoleförordningen (1993:100, Bilaga 2).

Mål

För specialpedagogexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som specialpedagog för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Kunskap och förståelse

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap och förståelse inom specialpedagogik.

Färdighet och förmåga

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa förmåga att kritiskt och självständigt identifiera, analysera och medverka i förebyggande arbete och i arbetet med att undanröja hinder och svårigheter i olika lärmiljöer,
- visa förmåga att kritiskt och självständigt genomföra pedagogiska utredningar och analysera svårigheter på organisations-, grupp- och individnivå,
- visa förmåga att utforma och delta i arbetet med att genomföra åtgärdsprogram i samverkan med berörda aktörer samt förmåga att stödja barn och elever och utveckla verksamhetens lärmiljöer,
- visa fördjupad förmåga att vara en kvalificerad samtalspartner och rådgivare i pedagogiska frågor för kollegor, föräldrar och andra berörda, och
- visa förmåga att självständigt genomföra uppföljning och utvärdering samt leda utveckling av det pedagogiska arbetet med målet att kunna möta behoven hos alla barn och elever.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För specialpedagogexamen ska studenten:

- visa självkänedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga att inom det specialpedagogiska området göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För specialpedagogexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 15 högskolepoäng.

Lokala mål

För specialpedagogexamen ska den studerande dessutom:

- visa fördjupad kunskap om betydelsen av genus, social tillhörighet och etnicitet i det specialpedagogiska arbetet.
- visa kunskaper om värdepedagogik och psykosociala perspektiv på lärande och utveckling för att utifrån aktuella styrdokument aktivt kunna stödja barn, unga och vuxna.

- visa kunskaper om funktionsnedsättningar i relation till lärmiljöer för att utifrån aktuella styrdokument aktivt kunna stödja barn, unga och vuxna.

Innehåll och struktur

Programöversikt

Specialpedagogprogrammet är en distansutbildning med obligatoriska fysiska träffar vid Linnéuniversitetet i huvudsak varannan vecka. Utbildningen bedrivs med hjälp av en webbaserad lärplattform varför tillgång till Internet erfordras.

Utbildningen ges i tre block om 20 hp och avslutas med ett block om 30 hp.

I det inledande blocket tas olika perspektiv på specialpedagogik upp vilket syftar till att vidga studenternas syn på det specialpedagogiska området och skapa en gemensam bas inom det specialpedagogiska kunskapsområdet. Det första blocket syftar dessutom till att lägga en grund för ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt till den pedagogiska praktiken och reflektioner över eget och andras förhållningssätt i mötet med människors olikheter.

Det andra blocket syftar till att utveckla kunskap om människors och grupperns olika förutsättningar, intressen och motiv i relation till samhälle, organisationer, grupper och olika lärmiljöer.

I det tredje blocket fördjupas detta område där kompetensen att möta barn och elever i behov av särskilt stöd utvecklas. Med särskilt fokus på specialpedagogens dubbla uppdrag ges en orientering om orsaker och kännetecken kring exempelvis läs-, skriv-, och matematiksvårigheter eller andra funktionsnedsättningar. Dessutom studeras skolutveckling och ledarskap.

Det fjärde blocket fokuserar på vetenskapliga frågor och professionsfrågor i relation till den kommande pedagogiska praktiken. Under detta avslutande block ska den studerande inom ramen för kursfordringarna genomföra ett självständigt arbete (examensarbete). Denna termin läses också en kurs med valbart tema.

Kurser i programmet

Kursernas ordningsföljd kan komma att ändras.

År 1/ Block 1: Att möta och kritiskt granska det specialpedagogiska området, 20 hp

Perspektiv på specialpedagogik, 10 hp (G2F)

Professionellt förhållningssätt I: Erfarenhet och vetenskap, 5 hp (G2F)

Analysera möjligheter och hinder utifrån organisation, grupp- och individnivå, 5 hp (A1N)

Block 2: Att förstå människors olikheter i pedagogiska verksamheter 20 hp

Specialpedagogik, sociala strukturer, grupper och kulturer, 5 hp (A1N)

Specialpedagogiska konsekvenser av elevers olika villkor för lärande, utveckling och socialisation, 10 hp (A1F)

Professionellt förhållningssätt II: Vetenskaplighet och samtal, 5 hp (A1N)

År 2/ Block 3: Att utveckla den pedagogiska verksamheten i relation till människors olikheter, 20 hp

Specialpedagogens yrkesroll, 5 hp (A1F)

Professionellt förhållningssätt III: Vetenskaplighet och skolutveckling, 5 hp (A1F)

Specialpedagogens yrkesroll i relation till det dubbla uppdraget, 10 hp (A1F)

Block 4: Att problematisera och utveckla verksamheten, 30 hp

Vetenskapliga metoder och utvärdering , 10 hp (A1F)

Specialpedagogisk kurs med valbart tema 5 hp (A1F)

Självständigt arbete (examensarbete), 15hp (A1F)

Arbetslivsanknytning

För att kunskap som förvärvas i utbildningen ska kunna vidareutvecklas och omsättas i handling, samt leda till förändringar i praktiken, är möjligheterna till reflekterande processer vid arbetsplatsen betydelsefulla. Stora delar av de arbetslivsanknutna delarna av utbildningen bygger på ett nära samarbete med skolledning och övrig personal på den egna arbetsplatsen. För studenter som under studietiden saknar lärartjänst krävs att dessa knyter kontakter med en skola.

I utbildningen ingår studiebesök och fältstudier inom olika pedagogiska verksamheter där de studerandes rektorer samt berörda speciallärare och specialpedagoger erbjuds att delta i träffar under utbildningen.

Utlandsstudier

Inom programmet ryms möjligheter till utlandsstudier. Detta planeras i samråd med programadministrationen i enlighet med gällande utbildningsplan och kursplaner.

Perspektiv i utbildningen

- Professionsbas och professionell progression

Professionsperspektivet i specialpedagogprogrammet framträder i integrationen mellan teoretisk kunskap, samtal mellan och inom yrkesgrupper samt de arbetslivsanknutna delarna. Det är genom växelverkan mellan dessa som den studerande skapar en kunskapsbas av olika erfarenheter som ligger till grund för professionsutveckling. Den studerande utvecklar gradvis förståelse för specialpedagogyrkets olika dimensioner och samtidigt en praktisk färdighet i att planera, genomföra och utvärdera undervisning. I kursplanemålen och examinationsuppgifter betonas den professionella progressionen.

Specialpedagogprofessionen kräver kommunikativ förmåga. Den studerande ska under sin utbildningstid utveckla lyhördhet samt hållbara språkliga färdigheter så att den studerande ändamålsenligt kan kommunicera sina kunskaper i samtal och skrift.

- Vetenskapligt förhållningssätt och progression

Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas kontinuerligt genom studiernas nära koppling till didaktisk vetenskap och en medveten utveckling av kritiskt förhållningssätt, analysförmåga och förmåga att kommunicera sin kunskap muntligt och skriftligt. Genom att utveckla egna praktiska och teoretiska kunskaper och färdigheter samt genom att tillägna sig och kritiskt granska forskningsresultat förbereder sig den studerande för att kunna utveckla yrkesområdet.

- Hållbar utveckling

I programmet lyfts helhetssynen på barns och elevers möjlighet till lärande och socialisation utifrån grundtanken på hållbar utveckling med hänsyn till såväl den fysiska som den psykiska miljön och betydelse av specialpedagogens roll i detta sammanhang.

- Genus

I programmet uppmärksammas olika perspektiv som berör genusfrågor med utgångspunkt från studenternas olika praktiska och teoretiska erfarenheter.

- Mångfald

I mångfaldsbegreppet fokuserar programmet på att utbildningen skall leda till att blivande specialpedagoger utvecklar ett professionellt förhållningssätt att förstå och hantera barns och ungas varierande livsvillkor.

- Internationalisering

Internationella perspektiv belyses genom litteratur som berör det specialpedagogiska forskningsfältet samt genom möten när internationella föreläsare besöker Linnéuniversitetet.

Kvalitetsutveckling

Nämnden för utbildningsvetenskap har det övergripande ansvaret för kvaliteten i lärarutbildningarna, medan programråd har i uppdrag att säkra respektive programs kvalitet utifrån Linnéuniversitetets kvalitetspolicy samt nämndens kvalitetspolicy och kvalitetsmål. De studerandes deltagande i kvalitetsarbetet sker genom studeranderepresentanter i Nämnden för utbildningsvetenskap, dess underorgan och i programråd, samt via kurs-, termins- och programvärderingar.

Kvalitetsarbetet sker systematiskt i syfte att säkra och utveckla utbildningens kvalitet i form av måluppfyllelse och progression, samt dess relevans för avnämare och relation till aktuell forskning. Kursvärderingar genomförs under utbildningens gång. Resultat av kurs- och programvärderingar återkopplas till studenter, involverade lärare och programråd, samt finns tillgängliga vid lärosätet.

Examen

Efter genomförda studier på programmet, motsvarande de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för Linnéuniversitetet, kan studenten ansöka om följande examen:

Specialpedagogexamen

Postgraduate Diploma in Special Educational Needs

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Förkunskapskrav inom programmet

Särskilda förkunskapskrav finns för kurser inom programmet. När i programmet sådana förekommer framgår av strukturplanen i utbildningsplanen. Vilka förkunskapskraven är preciseras i respektive kursplan.

Extra kostnader för studenten

Fältstudier kan komma att medföra extra kostnader för den studerande.